

BEL € 12 | INT € 19

ICASD | BRUSSEL
KANTOOR VAN AFGIFTE BRUSSEL X
P405054

A+209

BELGISCH TIJDSCHRIFT VOOR ARCHITECTUUR
TWEEMAANDELIJKS DECEMBER 2007 – JANUARI 2008

Hoogbouw in België

YVES LION

'Torens zijn
voor mij geen
idee-fixe.'

KRISTIAAN BORRET

'Een stadsbouwmeester
moet durven bluffen.'

Blik op het debat over
torens in Brussel

Dexia-toren kleurt Brussel
A+PLAN 17

Het favoriete boek van...

Jan De Vylder

tekst LARS KWAKKENBOS

Ik weet niet goed welk boek ik moet kiezen. [Voor Jan De Vylder staat een doos boeken die hij van thuis naar zijn bureau heeft meegebracht en die hij er één voor één uithaalt.] Ik hou blijkbaar nogal van boeken met veel tekeningen erin. Ik teken graag. Dit boek, een door Bart Moeyaert bewerkt beeldverhaal van Chiharu Sakazaki¹, is een heel mooi boek. De tekeningen zijn excellent en tekst, beeld en geluid komen er mooi in samen, want er zit ook een cd bij waarop Moeyaert het verhaal voorleest, op muziek van Filip Bral.

Dit vond ik ook een hele mooie ontdekking. Het boek bundelt alle tekeningen van Antoine de Saint-Exupéry. Ik kocht het twee jaar geleden in Frankrijk. Antoine de Saint-Exupéry² heeft blijkbaar ook heel veel getekend bij al zijn notities en verhalen, of bij de brieven naar zijn moeder, bijvoorbeeld.

Dit boek over Katsura³ doe ik ook nog altijd vaak open. Ik vind het een fantastisch boek omwille van een soort onwaarschijnlijke

compleetheid. Er zitten plannetjes bij en daarop kan je heel goed volgen waar je op welk moment zit op de foto's. Je kan in het boek eigenlijk helemaal door zijn gebouwen heen wandelen, en onder andere Bruno Taut heeft tekeningen becommentarieerd. En dat maakt het boek ook zo mooi, want er staan dus eigenlijk ook tekeningen over Katsura in: iemand heeft iets gezien heeft en heeft dat in tekeningen mee naar huis genomen.

Kijk, dit is ook een fantastisch boek. Dick Bruna heeft niet alleen kindertekeningen, maar ook boekomslagen gemaakt, voor Maigretjes⁴ bijvoorbeeld.

Dit boek over het werk van Sigurd Lewerentz⁵ bestaat uit twee boekbanden: een boek 'Tekeningen' en een boek 'Projecten'. Eigenlijk hadden de twee banden net zo goed apart uitgegeven kunnen worden, maar als ze naast elkaar openliggen, is het toch nog net iets anders. Tekeningen van Lewerentz zijn het gebouw zelf. [Jan De Vylder slaat de band met tekeningen open.] Als je deze tekening van deze lamp bekijkt, bekijkt je tegelijk die lamp zelf. Die tekening is niet alleen maar een maatvoering van die lamp, maar spreekt zoals die lamp is of zal worden. [Hij slaat het boek 'Projecten' open en daarin staat er een foto van de lamp.] Ik zie het verschil niet.

Eigenlijk gaat alles wat ik zeg ook over hoe Hokusai⁶ tekent. Die golven hier [Wijst naar schuimende golven op een tekening in het boek.] zijn nooit zo, maar als je er langer naar kijkt, is er geen betere manier om ze weer te geven. Lewerentz doet in feite hetzelfde. Je bouwt als architect een manier van tekenen op die realiteit is, maar helemaal anders dan de realiteit. Teken is iets autonooms, maar je kan er wel heel dicht bij architectuur mee geraken. Ik denk dat ik Lewerentz ga kiezen.

¹ Chiharu Sakazaki (bewerkt door Bart Moeyaert, muziek Filip Bral) **Mijn hart is een pinguïn** Pantalone, Brussel, 2002

² Antoine de Saint-Exupéry **Dessins, aquarelles, pastels, plumes et crayons** Gallimard, Parijs, 2006

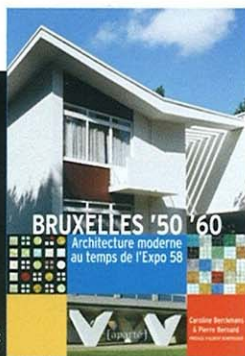
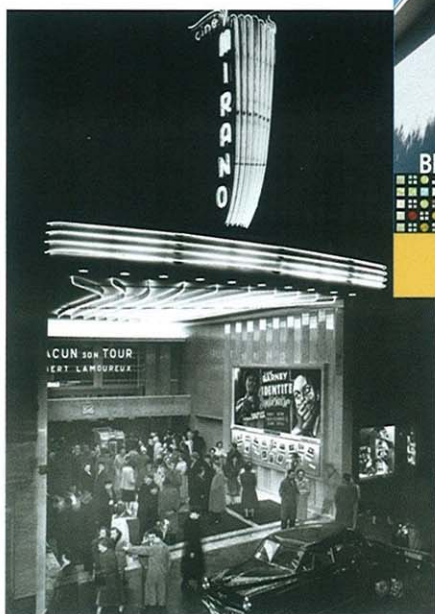
³ Arata Isozaki e.a., **Katsura: Imperial Villa Electa, Milaan**, 2005

⁴ Bert Jansen **Dick Bruna Boekomslagen** Centraal Museum, Utrecht, 2000

⁵ Claes Dymling (ed.) **Architect Sigurd Lewerentz Vol. I – Photographs of the Work, Architect Sigurd Lewerentz Vol. II – Drawings** Byggoerlaget, Stockholm, 1997

⁶ Gian Carlo Calza **Hokusai** Phaidon, Londen | New York, 2004

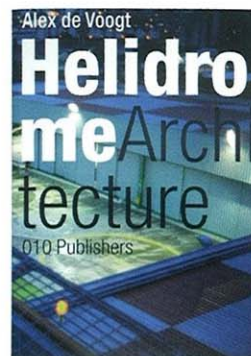
Expo

Volgend jaar is het vijftig jaar geleden dat de Expo 58 werd georganiseerd. Terwijl de festiviteiten nog even op zich laten wachten, liggen er al enkele publicaties klaar. Zo laat 'Bruxelles '50 '60' zien hoe onze hoofdstad in de jaren 50 de moderniteit omarmde. Het boek ontleedt het Brusselse straatbeeld in onder meer portieken, deurenknoppen, balkonrelingen, glazen gevels en baksteensoorten en ziet eruit als een feest van creativiteit waarvan iemand alle toeters en bellen in het juiste vakje heeft proberen te stoppen. Charmant. [Ik]

Caroline Berckmans en Pierre Bernard, met een voorwoord van Albert Bontridder **Bruxelles '50 '60. Architecture moderne au temps de l'Expo 58** Editions Aparté, Brussel, 2007 ISBN 978-2-9303-2718-1

Helikopter

Alex de Voogt **Helidrome Architecture** 010 Publishers, Rotterdam, 2007 ISBN 978-90-6450-625-3

Soms zijn er van die boeken waar je vrolijk van wordt omdat ze gaan over dingen waar je als kind van droomde. Zoveel jaren later blijkt dat er ook serieuze boeken over gemaakt kunnen worden. 'Helidrome Architecture' is zo'n boek, want het gaat over helihavens. Veel architectuur komt er bij plekken waar helikopters kunnen landen en opstijgen op het eerste gezicht niet aan te pas – ze moeten vooral plat zijn – maar de leukste exemplaren liggen wel heel erg hoog – op een kantoor toren of een berg – of heel erg ver weg – ergens op een booreiland of naast een vuurtoren... [Ik]